

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صف اول

آموزش قرآن کریم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د توري
دا وطن د ټولوکوردي
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجردي
براھوي دي، قزلباش دي
دا هيواډ به ټل څلپري
په سينه کې د آسيا به
نوم د حق مودي رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچي يې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د تركمنو د تاجکو
پامیريان، نورستانیان
هم ايماق، هم پشه ٻان
لكه لمړ پر شنه آسمان
لكه زره وي جاویدان
وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صنف اول

سال چاپ: ۱۳۹۸ ه. ش.

مشخصات کتاب

مضمون: آموزش قرآن کریم

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش تعلیم و تربیة اسلامی نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضاي ديبارتمنت ويراستاري و ايديت زبان دري

صنف: اول

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تأليف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

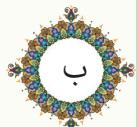
مکان چاپ: کابل

چاپ خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی
افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد
قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشدید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتمن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعییمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوش‌چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقبی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

صفحه

عنوان‌ها

۱	درس اول: حرف‌های هجا
۲	درس دوم: حرف‌های «ت، ث»
۳	درس سوم: تطبيق .
۴	درس چهارم: حرف‌های «ج، ح»
۵	درس پنجم: حرف‌های «د، ذ»
۶	درس ششم: حرف‌های «ر، ز»
۷	درس هفتم: حرف‌های «س، ش»
۸	درس هشتم: تطبيق
۹	درس نهم: حرف‌های «ص، ض»
۱۰	درس دهم: حرف‌های «ط، ظ»
۱۱	درس یازدهم: حرف‌های «ع، غ»
۱۲	درس دوازدهم: تطبيق
۱۳	درس سیزدهم: حرف‌های «ف، ق»
۱۴	درس چهاردهم: حرف‌های «ل، م»
۱۵	درس پانزدهم: حرف‌های «و، ها»
۱۶	درس شانزدهم: حرف‌های «ء، ی»
۱۷	درس هفدهم: تطبيق
۱۸	درس هشدهم: حرف‌های هجا
۱۹	درس نزدهم: تفکیک حرف‌های هجا
۲۰	درس بیستم: یکجا ساختن حرف‌ها
۲۱	درس بیست و یکم: حرف‌های مقطعات
۲۲	درس بیست و دوم: حرکت زبر
۲۳	درس بیست و سوم: حرکت زیر
۲۴	درس بیست و چهارم: تطبيق حرکت زبر و زیر در کلمه‌ها
۲۵	درس بیست و پنجم: حرکت پیش
۲۶	درس بیست و ششم: تطبيق حرکت پیش در کلمه‌ها
۲۷	درس بیست و هفتم: سکون
۲۸	درس بیست و هشتم: تطبيق سکون در کلمه‌ها

عنوان‌ها

صفحه

۲۹	درس بیست و نهم: حرف مد «فتحه + ا».....
۳۰	درس سی ام: تطبیق حرف مد «فتحه».....
۳۱	درس سی و یکم: حرف مد «کسره + ی».....
۳۲	درس سی و دوم: تطبیق حرف مد «کسره».....
۳۳	درس سی و سوم: حرف «ضمه + و».....
۳۴	درس سی و چهارم: تطبیق مد «ضمه».....
۳۵	درس سی و پنجم: تنوین «دو زیر».....
۳۶	درس سی و ششم: تطبیق حرکت دو زیر .....
۳۷	درس سی و هفتم: تنوین دو زیر .....
۳۸	درس سی و هشتم: تطبیق حرکت دو زیر.....
۳۹	درس سی و نهم: تنوین دو پیش.....
۴۰	درس چهلم: تطبیق حرکت دو پیش.....
۴۱	درس چهل و یکم: شد(۱).....
۴۲	درس چهل و دوم: شد(۲).....
۴۵	درس چهل و سوم: تطبیق شد .....
۴۶	درس چهل و چهارم: سوره فاتحه(۱).....
۴۷	درس چهل و پنجم: سوره فاتحه (۲).....
۴۸	درس چهل و ششم: سوره فاتحه (۳).....
۴۹	درس چهل و هفتم: حفظ سوره فاتحه.....
۵۰	درس چهل و هشتم: سوره اخلاص (۱).....
۵۱	درس چهل و نهم: سوره اخلاص (۲).....
۵۲	درس پنجاه ام: حفظ سوره اخلاص.....
۵۳	درس پنجاه و یکم: سوره کوثر(۱).....
۵۴	درس پنجاه و دوم: سوره کوثر(۲).....
۵۵	درس پنجاه و سوم: حفظ سوره کوثر.....
۵۶	درس پنجاه و چهارم: سوره عصر(۱).....
۵۷	درس پنجاه و پنجم: سوره عصر (۲).....
۵۸	درس پنجاه و ششم: حفظ سوره عصر.....

مقدمه

آموختن و آموختاندن قرآن کریم از جمله وجاip مهم مسلمانان و ضرورت مبرم برای جامعه اسلامی می باشد. بنابر این ما به عنوان مسلمان در تدریس مضمون آموزش قرآن کریم مصدق حديث نبوی باشیم: (خَيْرٌ كُمَّ مَنْ تَعْلَمَ الْقُرْآنَ وَعَلِمَهُ) بهترین شما کسی است که قرآن را می آموزد و برای دیگران می آموزاند.

به تأسی از فرموده فوق؛ علاوه بر شاگردان، معلمان محترم در تدریس این مضمون باید در حد توان سعی ورزند تا این که سبب نیل سعادت دنیا و آخرت ایشان شود و از جهت دیگر شاگردان بتوانند به هدف عالی که همانا آموختن قرآن کریم است دست یابند؛ همچنان در این کتاب (آموزش قرآن کریم) حرکات حرفها، کلمه‌ها قرآنی، جمله‌های قرآنی و آیات مبارک با رنگ‌های متفاوت مزین گردیده تا شاگردان به درس بیشتر علاقه‌مند گردند.

مؤلفان محترم برای تدریس مضمون فوق الذکر نکات مهم زیر را برای معلمان تقدیم می نمایند:

۱- در هر هفته، سه ساعت درسی و در تمام سال تعلیمی هشتاد و چهار ساعت درسی می باشد.

تعداد درس‌های این کتاب (آموزش قرآن کریم صنف اول) هشتاد و چهار ساعت است.

۲- مضمون آموزش قرآن کریم مشتمل بر دو بخش می باشد:
الف) بخش حرف‌های هجا (ب) بخش حفظ

۳- معلم محترم در تدریس آموزش قرآن کریم شاگردان را به نطق صحیح حرف‌های هجا مکلف می سازد.

۴- معلم محترم شاگردان را به خواندن حرف‌های با حرکت و بدون حرکت که در رسم الخط قرآن کریم وجود دارند؛ اما تلفظ نمی شوند آشنا می سازد.

۵- برای بخش محفوظات صنف دوم؛ چهار سوره (فاتحه، اخلاص، کوثر و عصر) درنظر گرفته شده است که دو سوره آن قبل از چهار و نیم ماه و دو سوره آن بعد از چهارونیم ماه در هشت ساعت درسی حفظ می شود.

۶- برای شاگردان تلقین شود تا در ساعت آموزش قرآن کریم با وضو باشند و در حمل و نقل کتاب آموزش قرآن کریم آداب آن را رعایت نموده و به آن احترام بگذارند.

۷- هر درس آموزش قرآن کریم به مراحل ذیل تقسیم شده است:

- مرحله اول: خواندن کلمه‌های قرآنی
- مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت قرآنی
- مرحله سوم: خواندن مکمل آیت

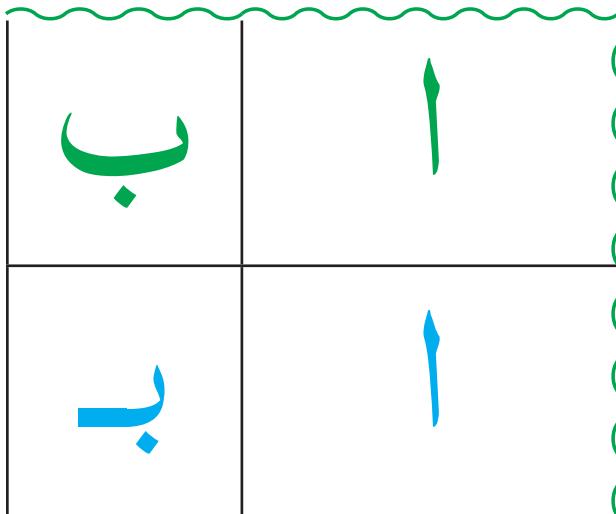
۸- معلم محترم خواندن آیات درس روز آینده را برای شاگردان کارخانه‌گی می سپارد.

۹- معلم محترم در جریان تمام مراحل دروس و روش‌ها با بسیار مهربانی و لطف، درس را برای شاگردان تقدیم می نماید، همواره ایشان را همکاری و تشویق می کند و از هر نوع توهین و تحقیر نسبت به آن‌ها خودداری می نماید.

حروفهای هجا

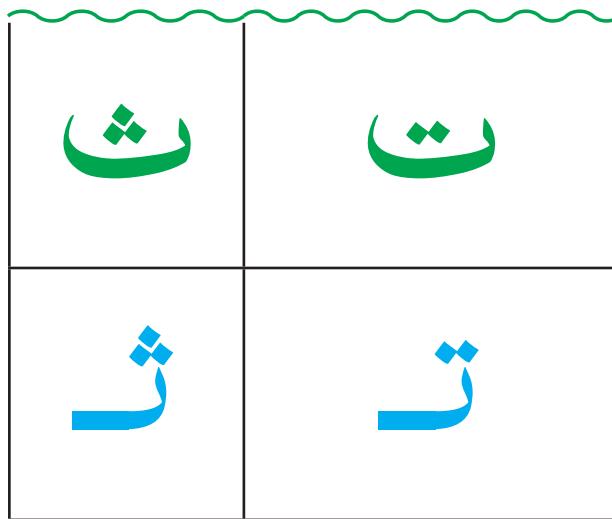

خواندن: ب ۱

نوشتن: ب

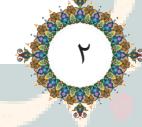
علم محترم، حرف «ب» را **[ب]** تلفظ نماید.

خواندن: ش ت

معلم محترم، حرفهای «ت، ث» را «تا و تک» تلفظ نماید.

تطبيقات

ت

ا

ب

ث

ت

ا

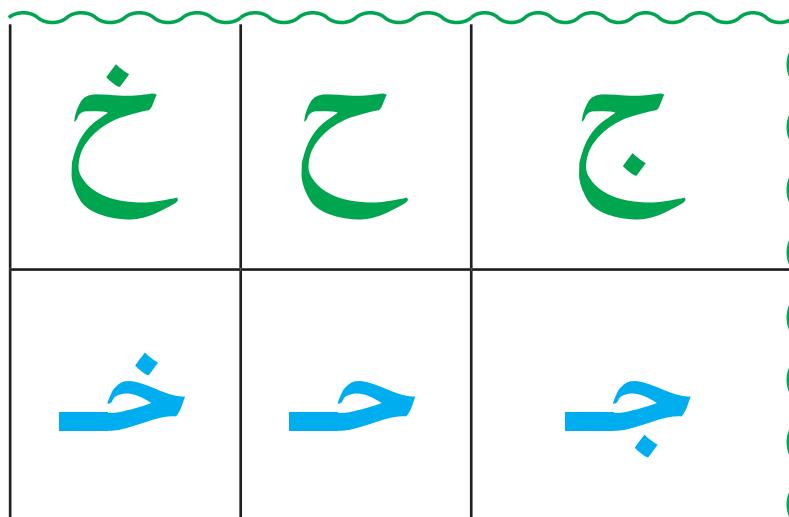
ب

ث

خواندن: ث ب ا ت

نوشتن:

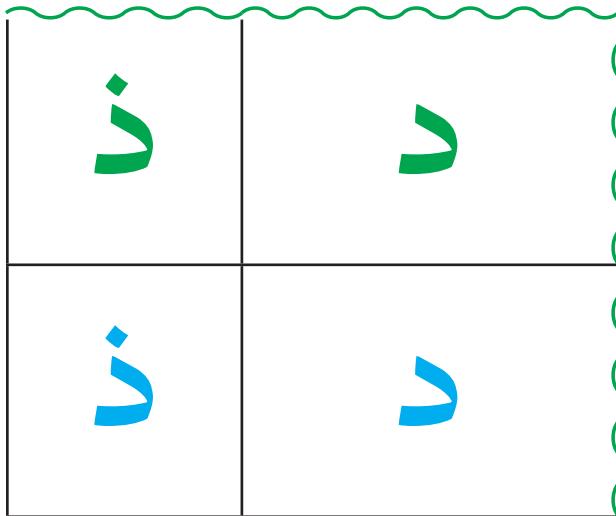
ا	ث
ت	ب

خ ح ج خاندن:

ج ح خ ح ج خ نوشتن:

معلم محترم، حرف «ج، ح، خ» را «جیم، حا، خا» تلفظ نماید.

خواندن:

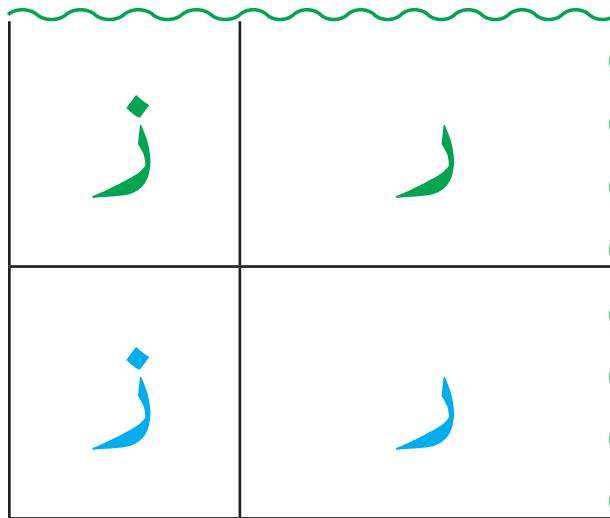
ذ د

خواندن:

نوشتن:

ذ د

معلم محترم، حرف «د»، «ذ» را «کآل»، «ذآل» تلفظ نماید.

خواندن:

ز ر

خواندن:

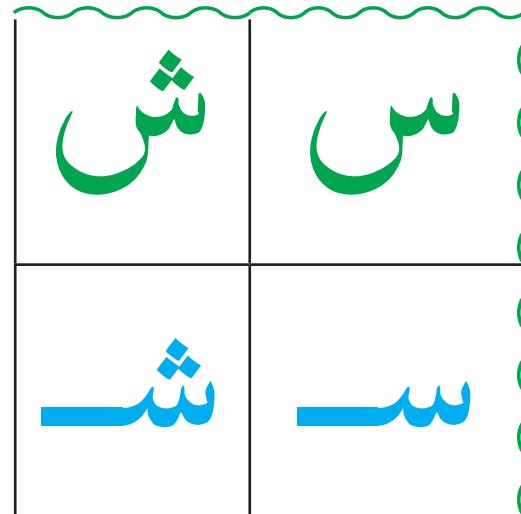
نوشتن:

ز ر

معلم محترم، حرف «ر» و «ز» را «رَا، زَا» تلفظ نماید.

خواندن: ش س

نوشتن: س ش

معلم محترم، حرف‌های «س، ش» را «سین، شین» تلفظ نماید.

تطبیق

د	ج	س
ر	ش	ح
ز	ذ	خ

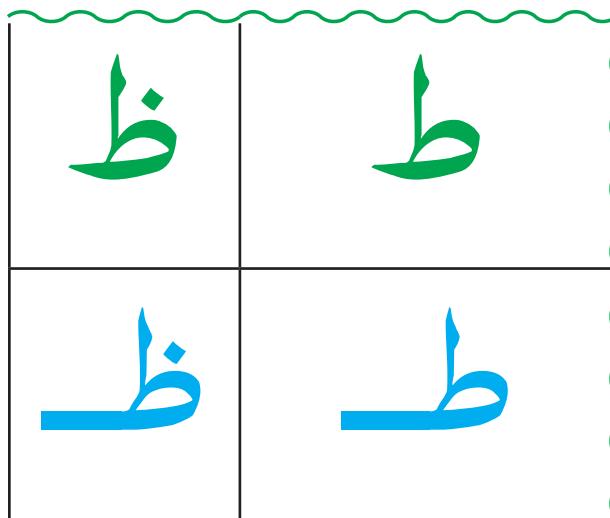
ض

ف ف

خواندن: ص ض

نوشتن: ص ض ف ح

معلم محترم، حرف‌های «ص، ض» را «ضَادُ، ضَادْ» تلفظ نماید.

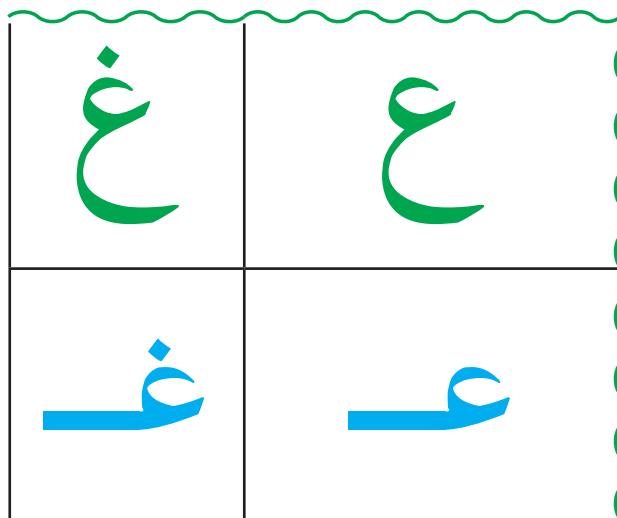

خواندن: ظ ط

نوشتن: ظ ط

علم محترم، حرف های «ط، ظ» را «ظا، ظا» تلفظ نماید.

خواندن:

غ   ع

خواندن:

نوشتن:

غ   ع

معلم محترم، حرف‌های «ع، غ» را «عَيْنُ و غَيْنُ» تلفظ نماید.

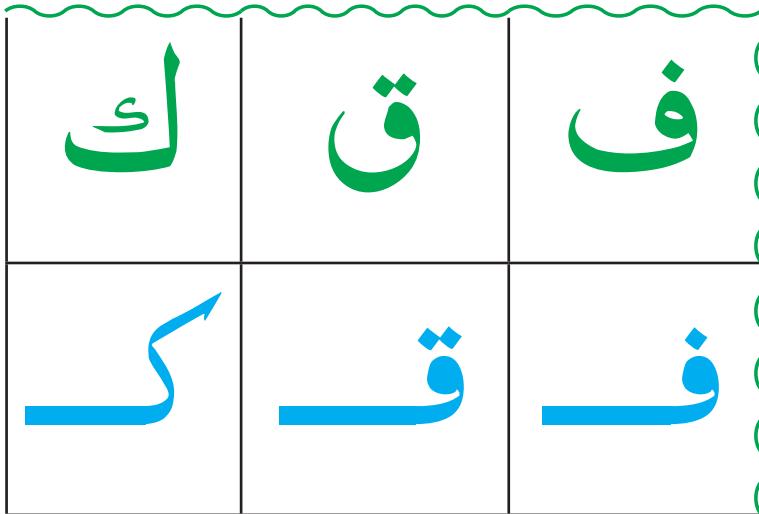

تطبيقات

ص ع ط	ع	ص
غ ظ ض	ظ	غ

خواندن: ص ع ط غ ظ ض

نوشتن: ص ع ط غ ظ ض

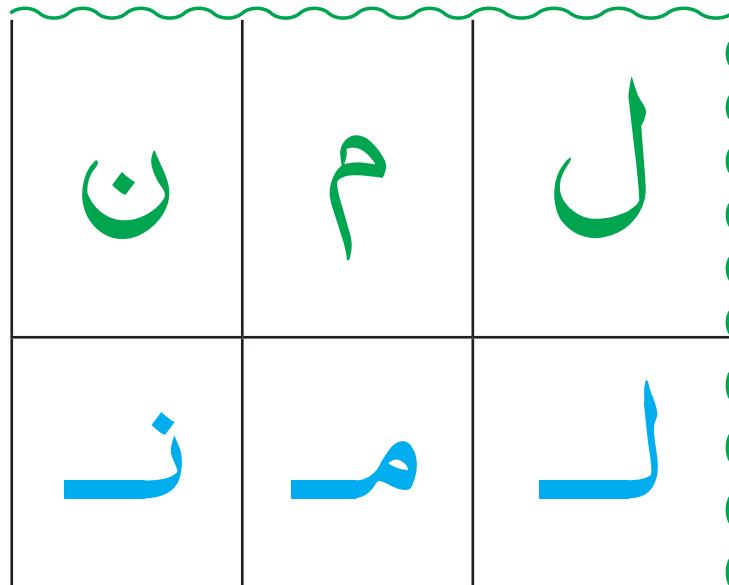

خواندن: ک ق ف

نوشتن: ک ق ف

معلم محترم، حرفهای «ف، ق، ک» را «قا قاف و کاف» تلفظ نماید.

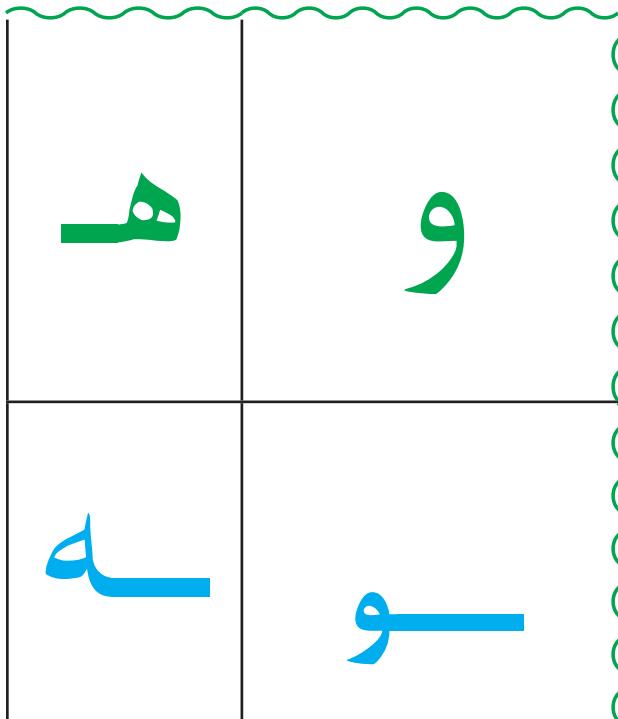

خواندن: ن م ل

نوشتن: ل م ن

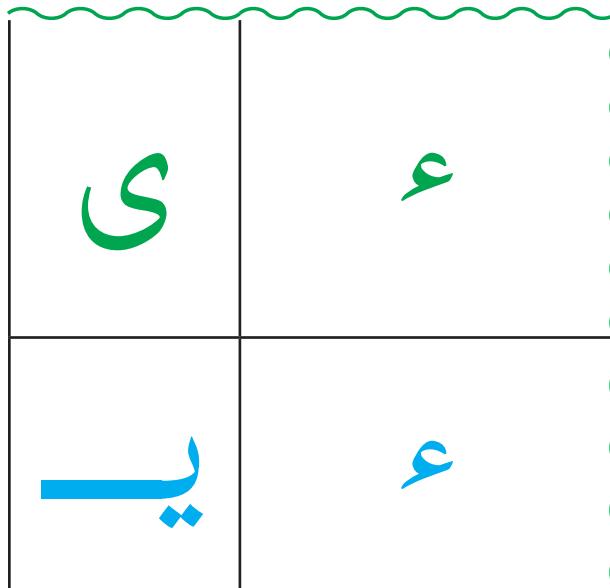
علم محترم حروفهای «ل، م، ن» را «لام، میم و نون» تلفظ نماید.

خواندن: ه و ه و

نوشتن: ه و ه و

معلم محترم حرف‌های «و، ه» را «وَوْ وَهَ» تلفظ نماید.

خواندن: ی ع

نوشتن: ی ع

علم محترم، حرف های «ء»، «ی» را «هَمْزَة وَ يَا» تلفظ نماید.

تطبیق

ک	ی	ل	ق
ه	ن	ل	
م	و	ف	

حروفهای هجاء

ح	ج	ج	ش	ت	ب	ا
س	ز	ر	ذ	د	خ	خ
ع	ظ	ط	ض	ص	ش	ش
م	ل	ک	ق	ف	غ	غ
ی	ء	ه	و	و	ن	ن

تفکیک حروفهای هجاء

غ	ح	ع	ه	ا	ء
ی	ش	ج	ک	ق	خ
د	ط	ر	ن	ل	ض
ظ	ص	س	ز	ة	ت
م	ف	و	ب	ذ	ث

بکجا ساختن حرف‌ها

لا بس تص ثج جت حس
خط خد بذ جر خز سل
شل صع ضغ طف ظه عر
غض فز قل کح لن مس
نعم فو هل ید

حروفهای مقطعات

گهیغض	الْبَرَ	الْرَّ	الْبَصَ	الْمَ	نوشتن
کاف، ها، یا، غ، چ	الف، لام، میم، را	الف، لام، را	الف، لام، میم، ص	الف، لام، میم	تلفظ
ض	لِسْ	طَسَمَ	طَلَهُ	لِسْ	نوشتن
صاد	یا، سین	طا، سین	طا، سین، میم	طا، ها	تلفظ
ن		ق	عَسْق	خَمْ	نوشتن
نون		قاف	عین، سین، قاف	حا، میم	تلفظ

حرکت زبر (-)

ح	ج	ث	ب	غ
س	ز	ر	د	خ
ع	ظ	ض	ص	ش
م	ل	ق	ف	غ
ئ		ة	ة	ن

ءَ بَ تَ ثَ جَ حَ خَ دَ دَرَ
 رَزَسَ شَ صَ ضَ ظَ ظَعَ
 غَ فَ قَ كَ مَ مَزَ وَةَ يَ

ءَبَتَثَجَحَخَدَدَرَ
 رَسَشَصَضَظَعَ
 غَفَقَكَلَمَوَهَيَ

حرکت زیر (_)

ع	ج	ث	ت	ب	ء
س	ذ	د	ذ	د	خ
ه	ظ	ض	ص	ش	
م	ل	ق	ف	غ	
ن	ه	ه	ه	ه	

ءِبِ تِثِ جِهِ خِدِلِزِرِ نِزِ
 سِشِ صِضِ طِطِ عِغِ فِقِ
 كِلِ مِنِو هِپِ

ءِبِ تِثِ جِهِ خِدِلِزِرِ
 نِزِسِشِ شِصِ ضِطِ طِظِ عِغِ
 فِقِ لِكِلِ مِنِو هِهِي

تطبیق حرکت زبر و زیر در کلمه‌ها

حَسَدٌ	جَهَدٌ	ثَمَرٌ	تَرَكٌ	بَلَغَ	أَمْرٌ
سَجَدٌ	زَعَمٌ	رَفَعَ	ذَبَحَ	دَخَلَ	خَرَجَ
عَبَسٌ	ظَلَمٌ	طَبَعَ	ضَرَبَ	صَدَقَ	شَرَحَ
مَكَثٌ	لَعْنَةً	كَسَبَ	قَعَدَ	فَطَرَ	غَرَقَ
يَسَرٌ			هَجَرَ	وَلَدَ	نَبَذَ

إِرَمٌ	بِيَدٌ	تِبَرٌ	ثُورٌ	جِيَاعٌ	حِمَا
خِيرٌ	دِبَاغٌ	ذِهَنٌ	رِبَقٌ	زِيَاعٌ	سِعَةٌ
شِيشَعٌ	صِيَاثٌ	ضِرَمَ	طِرَسٌ	ظِلَّلٌ	عِوَجٌ
غِيَضٌ	فِعَةٌ	قِبَلٌ	كِبَرٌ	لِغَدٍ	مِئَةٌ
نِعَمٌ	وِتَرٌ	هِرَرٌ	يِبَسٌ		

حرکت پیش (-)

	خ	ج	ج	ت	ب	ء
سُ	زُ	رُ	ذُ	دُ	خُ	
عُ	ظُ	ظُ	ضُ	صُ	شُ	
مُ	لُ	ك	قُ	فُ	غُ	
ئِ			هُ	وُ	نُ	

ءُ دُ تُ زُ جُ حُ خُ مُ لُ زُ شُ صُ ضُ طُ ظُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ زُ وُ هُ يُ

ءُ بُ تُ شُ حُ حُ خُ مُ لُ زُ سُ شُ صُ ضُ طُ ظُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هُ يُ

تطبیق حرکت پیش در کلمه‌ها

حِشَر	جُمَعَ	ثِبَتْ	تُطِعَ	بُهْتَ	أَفِكَ
سُئَلَ	زُخَرَ	رُفَعَ	ذُكَرَ	دُمَغَ	خُبِثَ
عُثَرَ	ظِلَامَ	طُبَعَ	صُرِبَ	صُورَ	شُفَعَ
مُنِعَ	لُعَنَ	كُبَتْ	قُدَارَ	فُتَحَ	غُلَبَ
يُرِيَ			هُدِيَ	وُرِثَ	ذُقَرَ

حِشَر	جُمَعَ	ثِبَتْ	تُطِعَ	بُهْتَ	أَفِكَ
سُئَلَ	زُخَرَ	رُفَعَ	ذُكَرَ	دُمَغَ	خُبِثَ
عُثَرَ	ظِلَامَ	طُبَعَ	صُرِبَ	صُورَ	شُفَعَ
مُنِعَ	لُعَنَ	كُبَتْ	قُدَارَ	فُتَحَ	غُلَبَ
يُرِيَ			هُدِيَ	وُرِثَ	ذُقَرَ

سکون (-ه)

تَحْ	تَجْ	تَثْ	تَثْ	تَبْ	تَأْ
تَزْ	تَرْ	تَذْ	تَذْ	تَدْ	تَخْ
تَعْ	تَظْ	تَضْ	تَضْ	تَشْ	تَشْ
تَلْ	تَكْ	تَقْ	تَفْ	تَغْ	تَمْ
تَيْ				تَهْ	تَوْ
تَنْ					

أَءُ بَبْ تَتْ شُجْ جَجْ حَحْ خَحْ
 دَدْ ذَذْ رَرْ زَرْ سَسْ شَشْ
 صَصْ ضَضْ ظَظْ ظَظْ عَعْ غَغْ
 فَفْ قَقْ كَقْ لَلْ مَمْ نَنْ وَوْ
 هَهْ يَهْ

تطبیق سکون در کلمه‌ها

مَنْحٌ	خَرَجٌ	يُبْثٌ	يَمْتٌ	يَتْبٌ	يَشَا
قَبْسٌ	بَرْزٌ	نَهْرٌ	نَبْذٌ	كَبْدٌ	نَسْخٌ
وَرْعٌ	شَطْطٌ	وَعْظٌ	قَبْضٌ	قِصَاصٌ	نَفَشٌ
حُرْمٌ	رُسْلٌ	يُشْرِكٌ	وَسْقٌ	خَلْفٌ	بَلْغٌ
أَخْيٌ			سَفَهٌ	هُدُوٌّ	حَسَنٌ

شِئْنَ - تُبْتُ - مِتْنَا - لَبِثْتَ - أَجْرُهُ -
 زُحْرَح - تَخْلُقٌ تُدْاهِنُ - عُذْتُ - زَرْعٌ
 - كَنَزْتُمُ - بِسْمٍ - أَشْهَدُ - تَصْبِرُ بِضُعَّ
 بِطْنٌ - أَوْعَظَتَ - بُعْثَرَ - تُغْرِقَ - أَفْصَحَ
 - تَقْهَرَ تُكْرِهُ - أَعْجَلْتُمُ - عَزَّمَتَ - تَنْهَرَ -
 تَوْجَلُ - بَهْجَةٌ - فِيَنَا

حروف مد (فتحه+) (—)

حـا	جـا	ثـا	تـا	بـا	عـا
سـا	زـا	رـا	ذـا	دـا	خـا
عـا	ظـا	طـا	ضـا	صـا	شـا
مـا	لـا	كـا	قـا	فـا	غـا
يـا			هـا	وـا	نـا

ءـا بـا تـا ثـا جـا حـا خـا دـا ذـا رـا زـا
 سـا شـا صـا ضـا طـا ظـا عـا غـا فـا
 قـا كـا لـا مـا نـا وـا هـا يـا

تطبیق حرف مد (فتحه) در کلمه‌ها

تَاب	تَا	أَبَيْ	بَا	عَادِمْ	ءَا
أَصْلَحَا	حَا	جَاءَ	جَا	ثَالِثْ	شَا
ذَات	ذَا	دَأِبَرْ	دَا	أَخَا	خَا
حِسَابُهُ	سَا	تُجَزَّى	زَا	رَاضِيَةٌ	رَا
ضَاقَتْ	ضَا	عَصَى	صَا	يَشَاءُ	شَا
ظَعَامِ	عَا	لَفْظِي	ظَا	أَعْظَى	ظَا
قَالَ	قَا	فَاتَكُمْ	فَا	غَالِبْ	غَا
مَالِكِ	مَا	يَصْلَى	لَا	كَانَ	كَا
تَوَاصَوَا	وَا	أَلْهَاكُمْ	هَا	نَارُ	نَا
يَا شَعِيْبْ					يَا

حروف مد (کسره+ی) (—)

جِی	جِی	ثِی	تِی	بِی	اِی	
سِی	زِی	رِی	ذِی	دِی	خِی	
عِی	ظِی	طِی	ضِی	صِی	شِی	
مِی	لِی	کِی	قِی	فِی	غِی	
پِی		هِی				
وِی		نِی				

اِی بِی تِی ثِی جِی حِی خِی دِی
 ذِی رِی زِی سِی شِی صِی ضِی
 طِی ظِی عِی غِی فِی قِی کِی
 لِی مِی نِی وِی هِی پِی

تطبیق مد(کسره) در کلمه‌های قرآنی

اے	إِيَّا	يَا	تِي	كِتَابِي	بِي	إِيْتَاءُ	يَأْتِي
شی	شِيَّ	حی	حِيَ	جِيدِهَا	جِيَ	تُثِيرُ	جِيَّدِهَا
خی	خِيَّ	ذی	ذِي	دِین	دِي	أَخِي	أَخِي
ری	رِيَّ	سِیَّتُ	زِيَّ	زِينَتُكُمْ	زِيَّ	تَجْرِي	سِیَّتُ
شی	شِيَّ	ضی	ضِيَّ	خُلُصِينَ	صِيَّ	شِيعَتِهِ	مُعْرِضِينَ
طی	طِيَّ	عیسی	عِيسَى	حَافِظِينَ	ظِيَّ	أَرْهَطِي	عِيسَى
غی	غِيَّضَ	فی	فِي	فِيهَا	فِي	غِيَّضَ	قِيلَ
کی	كِيَّ	ترهی	تَرْهِي	رُسْلِي	رِسِّي	وَأَكِيدُ	رُسْلِي
نی	نِيَّ	غَاوینَ	غَاوِينَ	يَهْيَجُ	هِيَّجُ	يَزِّنَيَّ	وِي
پی	پِيَّ	يُحِبِّيكُمْ					

حروف مد (ضممه+و) (—)

خُو	جُو	ثُو	تُو	بُو	أُو
سُو	زُو	رُو	ذُو	دُو	خُو
عُو	ظُو	طُو	ضُو	صُو	شُو
مُو	لُو	كُو	قُو	فُو	غُو
يُو			هُو	وُو	نُو

أُبُو تُو ثُو جُو حُو خُو دُو ذُو رُو
 زُو سُو شُو صُو ضُو طُو ظُو عُو
 غُو فُو قُو كُو لُو مُو نُو وُو هُو يُو

تطبیق مد (ضمہ) در کلمہ‌های قرآنی

أوْحَى	بُوْرِكَ	بُوْ	تُوْ	تُوعَدُونَ	
لَبِثُوا	يَخْرُجُونَ	جُوْ	حُوْ	نَاصِحُونَ	ثُوْ
نَخُوضُ	تَفْقِدُونَ	دُوْ	ذُوْ	ذُوقُوا	خُوْ
رُوْحِه	يَكْنِزُونَ	زُوْ	سُوْ	تَلَارُسُونَ	رُوْ
بَمْشُونَ	يَخْرُصُونَ	صُوْ	ضُوْ	وَأَقْرِضُوا	شُوْ
طُوبَى	لَحَافِظُونَ	طُوْ	عُوْ	عُوقِبَ	طُوْ
يَبْغُونَ	وَأَوْفُوا	فُوْ	قُوْ	قُولُوا	غُوْ
كُونِي	لُوطُ	لُوْ	مُوْ	مُوسَى	كُوْ
نُورُ	هُودُ	هُوْ	وُوْ	دَاءُودَ	نُوْ
يُوْسُفُ					يُوْ

تنيون (دو زبر)

حَا	جَا	ثَا	تَا	بَا	ءَا
سَا	زَا	رَا	ذَا	دَا	خَا
عَا	ظَا	طَا	ضَا	صَا	شَا
مَا	لَا	كَا	قَا	فَا	غَا
يَا			هَا	وَا	نَا

ءَا بَا تَا ثَا جَا حَا خَا دَا ذَا رَا زَا
 سَا شَا صَا ضَا طَا ظَا عَا غَا فَا
 قَا كَا مَا نَا وَا هَا يَا

تطبیق حرکت دوزبر در کلمه‌های قرآنی

عجَباً	ب	إِنْشَاءً	ء
حَدِيثًا	ث	نَبَاتًا	ت
صَالِحًا	ح	أَفْوَاجًا	ج
أَحَدًا	د	شَيْخًا	خ
يُسْرًا	ر	لَوَادًا	ذ
نَفْسًا	س	خُذْزًا	ز
قَصَصًا	ص	رِيشًا	ش
نَشَطًا	ط	مَفْرُوضًا	ض
زَرْعًا	ع	أَيْقَاظًا	ظ
صُحْفًا	ف	بَلَاغًا	غ
دَرَكًا	ك	طِبَاقًا	ق
قَوْمًا	م	لَيْلًا	ل
رَهْوًا	و	مِسْكِينًا	ن
بَغْيًا	ي	مُشْتَبِهًا	ه

تلوین (دو زیر)

ج	ج	ژ	ت	ب	ه
ز	ز	ذ	د	ل	خ
ظ	ظ	ض	ص	ش	ش
م	ل	ک	ق	ف	غ
ی			ا	و	ن

ب ت ژ د خ ڏ ڙ ڦ ڻ ڻ ڻ
ش ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ
پ ف ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ
پ پ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ

تطبیق حرکت دوزیر در کلمه‌های قرآنی

لَهِبٌ	ب	مَاءٌ	ء
حَدِيلٌ	ث	نَبَاتٌ	ت
لَوْجٌ	ح	أَمْشَاجٌ	ج
حَاسِدٌ	د	بَائِخٌ	خ
تَشَاؤرٌ	ر	يَوْمَيْنٌ	ذ
كَاسٌ	س	رَجْزٌ	ز
نَقْصٌ	ص	قُرَيْشٌ	ش
صَرَاطٌ	ط	مَرَضٌ	ض
جُوعٌ	ع	حَفْوَظٌ	ظ
خَوْفٌ	ف	بَاغٌ	غ
فَلَكٌ	ك	غَاسِقٌ	ق
تَقْوِيمٌ	م	ضَلْلٌ	ل
عَدْلٌ	و	عَدْلٌ	ن
وَلِيٌ	ي	إِلَهٌ	ه

تنوین (دو پیش)

ح	ج	ڦ	ڻ	ڦ	ڻ
ش	ز	ڑ	ڏ	ڏ	ڏ
ع	ڦ	ڦ	ڦ	ڦ	ڦ
م	ل	ک	ق	ف	غ
ئ		ه		و	ن

ء ب ت ڙ ج ڻ خ ڏ د ڙ ز ڻ
ئ ش ڦ ص ڦ ض ڦ ئ ڦ ف ڦ ق ڦ
ک ل م ز و ه ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ ڦ

تطبیق حرکت دو پیش در کلمه های قرآنی

خُشْبٌ	ب	شَيْءٌ	ء
حَرْثٌ	ث	أُخْتٌ	ت
نُوْحٌ	ح	مَوْجٌ	ج
جَدَّدٌ	د	بَرْزَخٌ	خ
بَصِيرٌ	ر	أَخْذٌ	ذ
بَاسٌ	س	عَزِيزٌ	ز
حَرِيصٌ	ص	عَرْشٌ	ش
مُحِيطٌ	ط	بَيْضٌ	ض
سَمِيعٌ	ع	غِلَاظٌ	ظ
مَعْرُوفٌ	ف	بَلْغٌ	غ
مُبَرَّكٌ	ك	بَرْقٌ	ق
رَحِيمٌ	م	حَبْلٌ	ل
لَغْوٌ	و	مُبِينٌ	ن
خَرْزٌ	ي	وْجُوهٌ	ه

(شد —)

آذ آذ آذ آذ آذ آذ
آز آز آز آز آز آز
آم آم آم آم آم آم
آف آف آف آف آف آف
آک آک آک آک آک آک
آه آه آه آه آه آه

شد (—)

تَثَّ	تَدَّ	تَبَّ
تَثِّ	تَدِّ	تَبِّ
تَثُّ	تَدُّ	تَبُّ

عَنْتَهَّ	عَلْتَهَّ	عَنْتَهَّ
عَنْتِّهَّ	عَلْتِّهَّ	عَنْتِّهَّ
عَنْتُهَّ	عَلْتُهَّ	عَنْتُهَّ

تَرَّهَّ	تَزَّهَّ	تَرَّهَّ
تَرِّهَّ	تَزِّهَّ	تَرِّهَّ
تَرُّهَّ	تَزُّهَّ	تَرُّهَّ

تَش	تَس	تَن
تَش	تَس	تَن
تَط	تَض	تَص
تَط	تَض	تَص
تَع	تَع	تَط
تَع	تَع	تَط
تَك	تَق	تَف
تَك	تَق	تَف

تَلِّيْمَةٌ	تَلِّيْمَةٌ	تَلِّيْمَةٌ
تَلِّيْمَةٌ	تَلِّيْمَةٌ	تَلِّيْمَةٌ

تطبیق شد در کلمه‌های قرآنی

ب	رَبُّكَ	ت	يَتَّبِعُ
ث	يَبْتَثُ	ج	الْحَجَّ
ح	شُّخْ	خ	سَخْرَهَا
د	تُبَدَّلُ	ذ	كَذَّبَ
ر	حَرَمَة	ز	نَزَّلْنَا
س	يَسَّرَنَا	ش	وَبَشَّرَ
ص	حُصِّلَ	ض	يَجْعُضُ
ط	تَخْطَلَة	ظ	يُعَظِّمُ
ع	يَدْعُ		
ف	يُوقَأ	ق	أَحَقُّ
ك	فَلْ	ل	تَحِلْ
م	مُّثْمَمٌ	ن	يَظْنُونَ
و	سَوَّلَتْ	ه	ظَهَرَكَ
ی	تَبَيَّنَ		

درس چهل و چهارم

مرحله اول: کلمه های آیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	رَبِّ	لِلَّهِ	الْحَمْدُ
الدِّينُ	يَوْمٌ	مُلِكٍ	الرَّحِيمِ

مرحله دوم: جمله های آیت

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مُلِكٍ يَوْمِ الدِّينِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ① الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ ② مُلِكٍ يَوْمِ الدِّينِ ③

مرحله اول: کلمه های آیت

إِلَهِنَا	وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ	نَعْبُدُ	إِيَّاكَ
الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ			الصِّرَاطُ

مرحله دوم: جمله های آیت

إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
إِلَهِنَا الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۖ
إِلَهِنَا
الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ ۖ

مرحله اول: کلمه های آیت

عَلَيْهِمْ	أَنْعَمْتَ	الَّذِينَ	صِرَاطٌ
وَلَا الضَّالِّينَ	عَلَيْهِمْ	الْمَغْضُوبُونَ	غَيْرُ

مرحله دوم: جمله های آیت

صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرُ الْمَغْضُوبُونَ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرُ
الْمَغْضُوبُونَ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

حفظ سوره فاتحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ ۝ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

مرحله اول: کلمه های آیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آحد	الله	هو	قل
الصَّمَدُ			الله

مرحله دوم: جمله های آیت

قل هو
الله آحد
الله الصَّمَدُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل دو آیت

قل هو الله آحد ① الله الصَّمَدُ ②

مرحله اول: کلمه های آیت

وَلَمْ	يُولَدُ	وَلَمْ	يَلِدُ	لَمْ
أَحَدٌ	كُفُوا	لَهُ	يَكُنْ	

مرحله دوم: جمله های آیت

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوا أَحَدٌ

مرحله سوم: تلاوت مکمل دو آیت

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۚ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
كُفُوا أَحَدٌ ۝

حفظ سورہ اخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① أَللَّهُ الصَّمَدُ ②
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوَلَّ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ
كُفُواً أَحَدٌ ④

مرحله اول: کلمه های آیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَانْحَرْ	لِرَبِّكَ	فَصَلِّ	الْكَوْثَرَ	أَعْطِينَاكَ	إِنَّا
-----------	-----------	---------	-------------	--------------	--------

مرحله دوم: جمله های آيت

إِنَّا أَعْطِينَاكَ الْكَوْثَرَ

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

مرحله سوم: قلاوت مکمل دو آيت

إِنَّا أَعْطِينَاكَ الْكَوْثَرَ ① فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

مرحله اول: کلمه های آیت

فَصَلٌ	لِرَبِّكَ	وَانْحَرُ	إِنَّ	شَانِئَكَ
الْأَبْتَرُ				هُوَ

مرحله دوم: جمله های آیت

فَصَلٌ لِرَبِّكَ وَانْحَرُ
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

فَصَلٌ لِرَبِّكَ وَانْحَرُ ○ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ○

حفظ سورہ کوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۖ فَصَلِّ لِرَبِّكَ
وَانْحُرْ ۖ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۖ

مرحله اول: کلمه های آیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خُسْرٌ	لَغْيٍ	الإِنْسَانَ	إِنَّ	وَالْعَصْرِ
--------	--------	-------------	-------	-------------

مرحله دوم: جمله های آيت

وَالْعَصْرِ

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَغِيْرِ خُسْرٍ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آيت

وَالْعَصْرِ ○ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَغِيْرِ خُسْرٍ ○

مرحله اول: کلمه های آیت

إِلَّا	الَّذِينَ	أَمْنُوا	وَعَمِلُوا الصَّلِحَتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ	بِالْحَقِّ	وَتَوَاصَوْا	بِالصَّابَرِ

مرحله دوم: جمله های آیت

إِلَّا الَّذِينَ أَمْنُوا
وَعَمِلُوا الصَّلِحَتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ
وَتَوَاصَوْا بِالصَّابَرِ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

إِلَّا الَّذِينَ أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَتِ وَتَوَاصَوْا
بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّابَرِ ③

حفظ سورۃ عصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي
خُسْرٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّلِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا
بِالصَّابَرِ ۝